

Gendarmstien

Maritime vandringer langs Flensborg Fjord,
Danmarks første europæiske kvalitetsvandrevej

12. – 18. juli 2026

En vandreuge på den maritime Gendarmsti er et højdepunkt for alle vandrere. Gendarmstien fra Padborg til Høruphav på Als langs den betagende Flensborg Fjord hører til blandt de smukkeste vandreruter, vi har i Danmark. Stien blev i 2017 udpeget til europæisk kvalitetsvandrevej. Den første i Danmark. Stien er en gammel grænsebevogtningsti, hvor det nu historiske Gendarmkorps bevogtede den dansk-tyske grænse fra 1920. Vi lægger ud i den maleriske Kruså Tunnelådal, der ligger tæt ved den nuværende grænse og følger i Grænsegendarmernes fodspor langs den smukke Flensborg Fjord. Undervejs i det indbydende morænelandskab passerer vi flere historiske perler i den danske historie og mærker grænseegnens problematikker og paradokser på egen krop. Vi går igennem den idylliske og kystnære skov, der indtil for få år siden var ejet af Flensborg By. Vi passerer Kollund Østerskov med det tidligere protestantiske nonnekloster og Sønderhav, hvor det flensborgske borgerskab byggede deres flotte patriciervillaer. Vi vandrer også igennem Broagerland, hvorfra prøjserne beskød de danske tropper i 1864, inden vi når det danske nationalklenodie – Dybbøl Mølle. På turens sidste dag vandrer vi gennem egnens primus motor, universitetsbyen Sønderborg, der i et succesfuldt samarbejde mellem kommunen og det lokale erhvervsliv har skabt et teknologisk vækstcenter med masser af kunst og kultur. Dagsturene vil være af en varighed på ca. 12-19 km pr. dag, og du forventes at skulle kunne gå 4 km/t. En herlig uge på gåben venter forude, hvor vi bliver forkælet ved at få frokosten bragt ud til os i naturen.

Vandreturene

- Vandringer fra Kruså Tunnelådal over Den Krumme Vej og verdens mest romantiske grænseovergang - Skomagerhus i Kollund Skov. Længde i dag ca. 18 km.
- Vandringer forbi Cathrinesminde Teglværk og den indflydelsesrige kunstnerkoloni Egersundmalerne. Længde i dag ca. 19 km.

- Vandringer langs den romantiske kærlighedstunnel forbi brudestenen og ind i naturens skatkammer. Dagens vandring er ca. 13 km.
- Vandring i det historiske Dybbøl med skønne udsigter mod det flot kuperede Broager Land. En dag i historiens vingesus. Længde i dag ca. 16 km.
- Vandringer i dag fra Dybbølskanterne ned ad Banken med de mange mindsten fra 1864 - mod Sønderborg, over Chr. X's bro ad den fine strandpromenade langs Sønderborg Bugt og ender i Høruphav med udsigt mod Kegsnæs. Længde ca. 15 km.

Foredrag og højskolelivet

- Dramatiseret aftensalon om Karen Blixens Aben fra De syv fantastiske fortællinger ved Anne Lilballe, skuespiller.
- Musikalsk aftensalon: Gershwins Rapsody in Blue med Jesper Kragh, højskolelærer og musikhistoriker.
- Kom tæt på vores natur gennem danske samtidskunstnere ved Julie Sophie Andersson, kunsthistoriker.
- Morgenvandring, flaghejsning, fællessang og morgensamlinger.

Velkommen til en klassisk grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er en af Danmarks flottest beliggende højskoler. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der indbyder til skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Vi lægger vægt på det almindannende, hvor sange fra Højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Vores kokke gør sig hver dag umage med at servere spændende retter, smagfulde salater og kager – ofte fra det sønderjyske kaffebord.

Højskolen kunne fejre 100 års fødselsdag i 2021 og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede.

Nina og Thue Kjærhus
Forstanderteam

Søndag 12. juli

Ankomst med tog til Gråsten Station. Herefter mulighed for transport til højskolen med vores egen bus kl.15.10.

(Se opdateret ankomsttidspunkt på dsb.dk)

Kl. 15-16.15 Ankomst og indkvartering, samt kaffe og lidt brød i skolens foyer.

Kl. 16.30 **Velkomst og rundvisning ved højskolelærerne. Vi mødes i foredragssalen.**

Gennemgang af de vigtigste punkter i programmet, involverede lærere på kurset bliver introduceret, vi synger et par gode sange og slutter af med en rundvisning på skolen.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.15 Aftensmad i spisesalen. Denne første aften skal vi have Rønshoved Tapas. Vores kokke har stegt og kogt lokale råvarer; et bugnende spisebord med små lækkerier, kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 20.00 **Aftensamling ved højskolelærer Søren Hviid Pedersen.**

Herefter kaffe og kage med opskrift fra det store sønderjyske kaffebord omkring pejsten i pejsestuen, Folkvang og udsigtsterassen.

Mandag 13. juli

Kl. 07.30 Morgenvandring eller en svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**

Du vil her blive udfordret inden for litteratur, musik, filosofi, historie - eller hvad læreren har på sinde. Samlingerne er uafhængige af dagens/kursets tema.

Kl. 10.00 **Fra Den Krumme Vej til verdens mest romantiske**

grænseovergang, Skomagerhus - Gendarmstien dag 1.

Vi lægger vores første vandring ud med at blive kørt ned til Kruså Tunnelådal, hvorfra vi så går i retning mod højskolen.

Vi stopper op de spændende historiske og kulturelle steder.

Vi skal i dag opleve: Den historiske Hærvej også kaldet Den Krumme Vej og verdens mest romantiske grænseovergang

- Skomagerhus i Kollund Skov. Vi passerer endvidere de legendariske Okse Øerne, hvor Margrethe d.1. blev begravet,

og ser det flensborgske borgerskabs patriciervillaer i den gamle kurby Sønderhav og meget mere. Længde i dag ca.18 km.

Kl. 18.00

Øl- og vinsalg fra skolens kiosk

Kl. 18.30

Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.30

Musikalsk aftensalon med det maritime som tema med Jesper Kragh, højskolelærer.

En sangaften med sange fra Højskolesangbogen inspireret af det, der omgiver os - havet og vandet. Vi dykker ned i den store skattekasse af højskolesange.

Herefter kaffe og kage i pejsestuen og Folkvang samt på vores flotte udsigtsterrasse.

Tirsdag 14. juli

Kl. 07.30

Morgenvandring eller en svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55

Vi synger flaget op

Kl. 08.00

Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00

Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00

Fra kunstnerkoloni til Dronning Margrete 1. - Gendarmstien dag 2.

I dag bliver vi kørt et stykke længere ud på Gendarmstien i retning mod Als og Sundeved. Ruten i dag går bla. forbi det gamle Cathrinesminde Teglværk, omend levnene fra teglværksindustriens gyldne dage er tydelige på hele dagens vandring. Vi går ligeledes igennem Egersund, der var hjemsted for den indflydelsesrige kunstnerkoloni på linje med Skagensmalerne. Egersundsmalerne er i dag berømte i Tyskland, men næsten glemte i Danmark. Inden vi når tilbage til højskolen, skal vi desuden igennem det smukke Munkemølle, hvor der på lokalt initiativ er opsat en mindesten over Dronning Margrete I, der døde af pest i 1412 netop her på Flensborg Fjord. Længde i dag ca.18 km.

Kl. 17.30

Øl og vinsalg fra højskolens kiosk

Kl. 18.00

Aftensmad i spisesalen

Kl. 19.30

Dramatiseret aftensalon om Karen Blixens Aben fra De syv fantastiske fortællinger ved Anne Lilballe, skuespiller.

Aben er en unik og fantastisk fortælling om frihed, personlig styrke og modet til at stå ved sig selv og se sig selv med nye øjne. I fortællingen Aben møder vi priorinden og hendes

lille abe fra Zanzibar på Klosteret Seven kloster. Gennem priorindens ønske om at orkestrere fremtiden for sig selv igennem sin unge nevø, Boris, folder historien sig ud i flere dimensioner. En dramatisk Karen Blixen fortælling - dramatiseret i dag for os af skuespiller Anne Lilballe. Herefter kaffe og kage i pejsestuen og Folkvang samt på vores nye udsigtsterrasse.

Onsdag 15. juli

- Kl. 07.30 Morgenvandring eller en svømmetur i Flensborg Fjord
Kl. 07.55 Vi synger flaget op
Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
Kl. 09.00 **Fra romantisk kærlighedstunnel til havtorn - Gendarmstien dag 3.**

I dag begynder vi dagen ved Broager kirke. Kirken med de to spir, hvis tilblivelse, der går mange sagn om. Vi skal se kalkmalerierne og mindehøjen over de sønderjyske faldne fra 1. Verdenskrig. Hertil skal vi høre om kirkens afgørende betydning for krigen i 1864.

Fra kirken kører vi ned på Gendarmstien ved Kobbelskov, hvor vi vil begynde dagens vandretur. Fra Brunsnæs vil vi gå langs den romantiske kærlighedstunnel forbi brudestenen, der er rammen om en kærlighedshistorie med en ulykkelig udgang for den nygifte brud. Vores vandring leder os ligeledes ind i naturens skatkammer. Vi passerer rørskov, der er et godt sted at observere fugle. Tillige kan vi på denne strækning finde havtorn (de orange bær med passionsagtig smag), som har fået en genopblomstring takket være det nye nordiske køkken. Vi går i dag hele vejen rundt om det smukke Broager Land med de skønne bakker og med udsigten over mod Holnæs i Sydslesvig på den anden side af Flensborg Fjord (den tyske side). Obs. Den første del af dagens vandretur er på stenet strand. Dagens vandring er på ca. 13 km.

- Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren
Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen
Kl. 19.30 **Musikalsk aftensalon: Gershwins Rapsody in Blue med Jesper Kragh, højskolelærer og musikhistoriker.**
Rhapsody in Blue: Lyden af den amerikanske smeltedigel. Den

amerikanske komponist Gershwin har komponeret et af de værker, som er lyden af Amerika. Musikalsk set er det særligt, fordi den klassiske og rytmiske musik her møder hinanden i et stort, udfoldet værk.

Herefter kaffe og kage i pejsestuen og Folkvang samt på vores nye udsigtsterrasse.

Torsdag 16. juli

Kl. 07.30 Morgenvandring eller en svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**

Kl. 10.00 **En dag i historiens vingesus - Gendarmstien dag 4.**

Dagens etape går mod det historiske Dybbøl. Her vil vi spadserer i et smukt strandlandskab og bl.a. spise vores frokost ved Vemmingbund strand med udsigten til Dybbøl Banke og det flot kuperede Broagerland og hertil få historierne om præsters beskyldning og organisering herfra. Vores tur i dag ender i skanserne fra krigen i 1864, hvorfra vi har en fantastisk udsigt ud over Alssund med Sønderborg by på den ene side og Sønderborg Bugt med Alssundbroerne på den anden side. En dag i historiens vingesus. Længde i dag ca. 16 km.

Kl. 17.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 19.30 **Aftenforedrag - Kom tæt på vores natur gennem danske samtidskunstnere ved Julie Sophie Andersson, kunsthistoriker.**

Kunst kan få os til at holde af naturen og kan bruges til at skabe en relation til naturen, også uden at blive aktivistisk eller skræmmende. Kunst kan også formidle forskellige synsvinkler af videnskabelig art, og kan fremhæve skønheden i naturen. Rune Bosse og Signe Klejs er to danske kunstnere, der bruger meget forskellige formater, både indendørs i udstillingsrummet og udendørs i landskabet. Hver især ser de næsten usynlige processer og sætter dem i fokus. Fokusset er på den forandring, der sker omkring os, uden at vi nødvendigvis bider mærke i det til hverdag. Rune Bosse er specielt nysgerrig på naturen

som format og materiale. Han bruger planter og deres cyklus i sine værker. Vi vil i foredraget høre om spændene danske samtidskunstnere, der tilbyder forskellige synsvinkler på alt det, der sker omkring os.

Fredag 17. juli

Kl. 07.30 Morgenvandring eller en svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 9.00 **Fra Günter Grass til den tapre grænsegendarm Paludan-Müller - Gendarmstien dag 5.**

Vi begynder vores Gendarmstivandring ved at gå fra Dybbølskanterne ned ad Banken med de mange mindsten fra 1864 - mod Sønderborg, over Chr. X's bro ad den fine strandpromenade langs Sønderborg Bugt. Vi ser og hører om denne by i vækst og får alle historierne fra Christian 2.'s fangenskab på slottet til "Der Butt im Griff". På den nu lidt forlængede Gendarmsti vandrer vi videre ud mod Høruphav med udsigt mod Kegnæs. Et Kegnæs, der er blevet befolket ved, at hertugen i Augustenborg ønskede sig flere skatter, og for at få det, tvangsflyttede han en hel landsby fra Sundeved for at de skulle opdyrke Kegnæs. Dagens tur tager os også igennem den smukke Sønderkov. Længde i dag ca. 13km. Når vi er færdig med dagens vandring, kører vi tilbage mod højskolen, men kører over Gråsten, som har huset Gendarmernes administration. Vi skal høre historien om den tapre chef for grænsegendarmene oberst Svend Paludan-Müller, der 26. maj 1944 lod sig brænde inde i ildkampen med tysk politi og militær blev dræbt.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra højskolens kiosk

Kl. 18.00 **Festmiddag.** Vores kokke forkæler os med en flot 3-retters menu. Aftenen går herefter over i Gæt en højskolesang og andet godt.

Lørdag 18. juli

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.50 **Kort morgensamling og farvel i pejsestuen.**

Vi samles, synger de sidste højskolesange og siger farvel.

Herefter afsked og afrejse, så man kan komme med bussen fra højskolen kl. 10.30 og med toget fra Gråsten Station ca. kl. 11.00. Se dsb.dk for opdateret afgangstid.

Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet.

Eksempel på et værelse i Møllers Hus

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med bad på gangen:	5.995,-kr.
Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	6.695,-kr.
Enkeltværelse pr. person med bad på gangen:	7.195,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	7.895,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten kl.15.10. Prisen vil være 50,-kr., som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsen med togafgang ca. kl.11.00. (Se dsb.dk for at se opdateret togankomst/togafgang).

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord